

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 209: Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Autorisationsordninger for gennemførelse af egenkontrol).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken).
(Fremsat 2/4 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erik Mortensen (S):

Miljøhensyn i almindelighed og vandmiljøplanen i særdeleshed har betydet, at vi nu i det danske landskab har ca. 35.000 gyllebeholdere, og de er jo sådan set det direkte mål for lovforslaget her, selv om der også er indeholdt andre elementer i lovforslaget. Men det gælder primært gyllebeholderne.

Hele dette byggeri har uden tvivl været til gavn for miljøet, men det rummer samtidig en latent fare for en ganske alvorlig forurening, hvis uheldet er ude. Der eksisterer allerede i dag for kommunerne en 10-års-eftersyns- og tilsynspligt, men med det volumen, vi her taler om, skønnes det helt klart nødvendigt med både en sikring og en styrkelse af de faglige kvalifikationer hos dem, som skal foretage tilsynet, og det er ligeledes meget ønskeligt med en entydig administrationsmodel. Lovforslaget giver mulighed for, at disse hensyn kan opfyldes.

Den administrative side af sagen kan ifølge forslaget henlægges til en selvstændig bestyrelse med repræsentanter for såvel brugere og producenter som kommunale og centrale myndigheder. Denne bestyrelse kan efter af ministerens fastsatte regler fastsætte kriterier for autorisation af de tilsynsførende og fastsætte gebyrer og kontingenter, ligesom klageinstansen også er forankret her.

Med baggrund i det lovforberedende arbejde og med baggrund i de indkomne høringssvar er det min opfattelse, at der er bred forståelse for nødvendigheden af et tiltag som dette her, og de problemer, der måtte være af mere eller mindre teknisk karakter, forventer jeg kan behandles konstruktivt i det efterfølgende udvalgsarbejde.

Socialdemokratiet er enig i målet og giver sin fulde støtte til lovforslaget.

Peter Hansen-Nord (V):

Da Venstres ordfører, hr. Henning Urup, ikke kan være til stede, skal jeg på vegne af Venstre fremføre følgende vedrørende lovforslag nr. L 209, forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse:

Dette forslag om oprettelse af en autorisationsordning for egenkontrol af beholdere i landbruget er ganske vist et udtryk for ministerens gode vilje, men det er samtidig et særdeles klart udtryk for mangel på interesse for at gøre noget ved det voksende bureaukrati, som gør miljøpolitikken generende og uforståelig for befolkningen. Landbruget er i forvejen omgærdet af papirer, restriktioner og kontrol på stort set alle områder og har bestemt ikke brug for, at tingene gøres mere bureaukratiske.

Efter Venstres opfattelse gør kommunerne i dag et udmærket arbejde igennem de ordinære tilsyn og tager sig i øvrigt også udmærket betalt herfor. Hvis kommunens folk ikke alle steder i landet er kompetente til at påtage sig denne opgave, må det være oplagt, at man i stedet sender kommunens folk på noget efteruddannelse. Flere kommuner kunne eventuelt gå sammen om at uddanne en person, der kunne få suppleret sin viden til at være kyndig på beholdere i landbruget.

Der kan være ældre beholdere, som det kræver ekstra ekspertise for at vurdere, men taler vi om nye, typegodkendte beholdere, så yder producenterne jo en produktgaranti med baggrund i en produktansvarsforsikring, så her er landmanden selvsagt yderst opmærksom på, at beholderen lever op til alle forskrifter.

Jeg synes, man med rette kan spørge, hvor stort dette miljøproblem reelt er. Langt den overvejende del af husdyrgødningen opbevares i dag i nye, typegodkendte beholdere. De ældre, små beholdere, som typisk blev fremstillet for 15-20 år siden af den lokale murer, var indimellem af for dårlig kvalitet og ikke helt tætte, men de er jo enten taget ud af drift i dag eller renoveret efter påbud fra kommunen.

I en tid, hvor regelforenklung af hensyn til den enkelte borger burde være hovedtemaet for enhver minister, er det utroligt, at vi nu ser et ekstra organ oven på et i forvejen etableret tilsyn med selvstændig bestyrelse og sekretariat, med administrationsgebyr og tilsynsgebyr og klageadgangsgebyr m.v. – og alligevel ligger afgørelsen efter lovforslaget i sidste instans hos kommunalbestyrelsen.

Venstre kan på det foreliggende grundlag ikke støtte lovforslaget.

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Ministeren kommer her lidt i sidste øjeblik med et lovforslag, men det skal han ikke bebrejdes, for han var så venlig at spørge udvalget først, om det var i orden, at han kom med det, og der var ingen protester. Vi sagde, det var i orden, hvis han mente, der var et presserende problem, og så var vi også klar til at løse det her og nu.

Efter at have set lovforslaget er jeg måske ikke så tilbøjelig til at tro, at det er det allermost hastende, men vi vil gerne give det en hurtig behandling. Men jeg tror ikke, vi er meget enige i forslaget, hvis det ser ligesådan ud, når det kommer frem til tredje behandling.

Vi har mange – forslaget skønner, at det er ca. 35.000 – gyllebeholdere. Det er selvfølgelig mange, og vi er ikke interesserede i, at de på nogen måde forurener eller bliver til skade, så der skal selvfølgelig føres et tilsyn med dem, ingen tvivl om det.

Man foreslår at lave en autorisationsordning for egenkontrol, og det kan være ganske rimeligt i en lang række tilfælde. Jeg forstår også bemyndigelserne sådan, at de måske også kan bruges i andre tilfælde. Men når det drejer sig specielt om gylletankene, som er et hovedtema i forslaget, så må vi sige, at det ikke ser særlig spændende og særlig spiseligt ud set med konservative øjne.

Man lægger op til, at det ansvar, som ejeren har i dag, det ansvar, som kommunalbestyrelsen har i dag, og det ansvar, som bygherren har i dag, faktisk for en stor del skal afløses af et udefra kommende tilsyn, og det er ikke den, der fører det sædvanlige miljøtilsyn. Det ser vi et problem i. Vi mener, det er mere rationelt, at en enkelt kører det, og at kommunens medarbejdere bliver ekstra uddannede, sådan at man foretager det løbende tilsyn, når man er ude.

Det kan være, at argumenter i udvalget kan overbevise os om det modsatte, det vil jeg ikke udelukke, men umiddelbart ser det ud som en gang dobbeltkonfekt, hvor man ikke får nok valuta for pengene. Man skal i stedet for betale for, at en masse tilsynsfolk skal køre ud, først den ene og så den anden, og da landejendomme jo i sagens natur ligger lidt spredt, så kan det godt blive noget, der kommer til at koste en hel del penge. Men lad os undersøge det i udvalgsarbejdet.

Jeg er noget bekymret over de høringssvar, der er kommet. Jeg har læst dem igennem, og jeg synes da ikke, det er morsomt at læse i et høringssvar fra DI:

»Det er i øvrigt ikke muligt at fremsætte fornuftige og detaljerede kommentarer til forslaget, da ikke engang intentionerne i udmøntningen står klart.«

Helt så slemt er det måske ikke, men det er lidt luftigt og lidt svært at gennemskue, og jeg håber, vi får en grundig drøftelse af de muligheder, der åbnes op for med det her lovforslag.

DI gør i sit høringssvar også opmærksom på, at de ikke har kendskab til, at der er nogen beholdere til spildevand, hvor man ville kunne forhindre en ulykke af en eller anden art, hvis man lavede sådan et 10-års-eftersyn. Det vil jeg da gerne høre mere om, for jeg synes ikke rigtig, jeg kan se for mig, hvor mange uheld vi undgår ved det her. Vi er interesseret i at forebygge uheld, men jeg kan ikke se, at vi når ret mange gevinster med forslaget, som det foreligger. Men det skal vi nok tygge grundigt igennem i udvalget, selv om der ikke er så mange uger til det.

Anni Svanholt (SF):

Det var et meget stort fremskridt for miljøet, at der blev bygget gyllebeholdere i 1980'erne. Nu står de der så, mange og store, og de er blevet stadig større. Der står de i landskabet, og nogle er efterhånden meget gamle, og hvis en gammel gyllebeholder springer læk, ja, så er der jo meget stor risiko for, at der bliver alvorlige forureningsproblemer.

Derfor er det vigtigt at få regler for egenkontrol. Det er vi i SF helt enige i. Der er et problem her, som nok har været overset i lidt for lang tid. Og i forbindelse med, at der skal laves en egenkontrol, er det utrolig vigtigt, at det er kompetente fagfolk, der foretager kontrollen.

Vi føler os derimod ikke overbevist om, at dette er den mest hensigtsmæssige opbygning af kontrollantsystemet. Vi er fuldstændig enige i formålet, men det er et meget indviklet system, der her bliver opbygget. Kunne man ikke opnå det samme og lige så effektivt – det er dét, vi er optaget af – hvis en af kommunens ingeniører blev autoriseret til dette specielle arbejde?

Det, der har været problemet hidtil, er jo også, at der ikke bliver ført et almindeligt tilsyn med landbrugets virksomhed, herunder med de eksisterende beholdere, både ensilagebeholdere og gyllebeholdere. Vi synes, det er utrolig vigtigt, at det bliver strammet op, og denne her del, som er en speciel opgave, kunne måske i virkeligheden godt foretages i forbindelse med det, men efter særlige retningslinjer. Det er klart, at der skal være særlige retningslinjer.

Vi vil interessere os for det under udvalgsbehandlingen, men vi er fuldstændig enige i, at der skal gøres noget her. Det er vigtigt at få den kontrol sat ind, men måden, det gøres på med det her system, vil vi gerne overveje en ekstra gang og undersøge nærmere.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Vi er slet ikke særligt tilhængere af, at vi skal have gyllesystemer; så er det sagt. Men vi er tilhængere af, at når beholderne nu står der, så skal det selvfølgelig også sikres, at der er en tilstrækkelig kontrol med, at indholdet ikke pludselig slipper ud i landskabet med en gigantisk punktforurening til følge.

Generelt kan vi ikke lide, at man udlægger ting, som er egentlige kontrolopgaver, til private organisationer. Generelt opfatter vi det som en form for en unødigt privatisering af nogle opgaver, som efter vores opfattelse bedst og sikrest ligger i det offentlige system. Vi kan ikke rigtig forstå, at når vi diskuterer mærkningsordninger og andre ting på Landbrugsministeriets område, ja, så kan man godt finde ud af at lave statskontrolleret mærkning og statsligt regelsæt, men når der er tale om miljøområdet, ja, så er der altså en tendens til at lægge den slags ting ud til private organisationer, som f.eks. da vi diskuterede Svanemærket.

Derfor er vi ikke særlig varme på tanken. Jeg vil sige det på den måde, at der skal virkelig gode argumenter til for, at det er en nødvendighed, og så skal det i hvert fald ikke at være en generel bemyndigelse, men indskrænkes til alene at være en bemyndigelse til denne opgave, hvis vi kan blive overbevist om, at kommunerne eller kommunale institutioner ikke kan varetage opgaven.

Vi så helst, at det var en offentlig institution, der varetog det, evt. kan det ske i samarbejde. Jeg kan godt se, der kan være problemer i nogle kommuner, hvor de ikke har ret meget landbrug, men det kunne også være samarbejdsorganisationer inden for kommunernes landsorganisation, der varetog den slags opgaver. Vi så hellere, man kiggede på det som et alternativ.

Men som sagt: Hvis det viser sig, der er overordentlig håndfaste argumenter for, at det af f.eks. tidsmæssige eller kapacitetsmæssige årsager kun kan lade sig gøre at lægge det ud til en enkelt organisation i den givne situation – måske som en midlertidig ordning – kan vi se på det. Men vi ser gerne, at den slags foretagender skal ligge i det offentlige regi.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

På baggrund af hr. Hindrup Andersens kommentarer vil jeg gerne præcisere, at det, jeg sagde på Venstres ordførers vegne, var, at det er selve det ekstra bureaukrati, den ekstra administration og overbygning på et i forvejen velfungerende system, Venstre frontalt tager afstand fra. Den del af forslaget – nu kommer der ros til ministeren – der handler om at lægge egenkontrol og licitation ud til folk, er selvfølgelig den rigtige måde at gøre det på, så her skal ministeren have ros. Men det, vi er imod i Venstre, er altså det ekstra lag af bureaukrati og de større udgifter, når tingene kan løses enklere i det eksisterende system.

Sonja Albrink (CD):

Det er vigtigt, at tilsynet med gylletanke er så omhyggeligt som overhovedet muligt.

Lovforslagets udgangspunkt er, at der skal etableres en autorisationsordning for en 10-års kontrol af disse beholdere. CD vil under udvalgsbehandlingen kigge nærmere på de økonomiske konsekvenser i forbindelse med lovforslaget, og ligeledes vil vi kigge på de høringssvar, jeg netop har modtaget i dag. Vi vil også under udvalgsbehandlingen stille nogle opklarende spørgsmål, og indtil vi har fået disse ting belyst, vil CD vente med at tage endelig stilling til lovforslaget.

Ole Donner (DF):

I Dansk Folkeparti er vi meget skeptiske over for det lovforslag, der foreligger her. Vi er tvivlende med hensyn til det udbytte, man eventuelt kan få ud af den kontrol, og vi mener, at i forvejen har kommunerne tilsyn med disse ting, og de må også sagtens kunne klare den kontrol. De høringssvar, der er kommet, er også lidt skeptiske over for lovforslaget. Alene 10-års-beholderkontrolordningen tyder på bureaukrati og masser af administration, så der skal meget til, før vi eventuelt kan støtte forslaget.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Hvis nogen endnu kan huske alt det, der blev sagt fra de borgerlige partiers side under behandlingen af de forslag, vi har haft til anden behandling tidligere i dag, vil man huske, hvordan der blev talt om, hvor vigtigt det var, at ministeren lyttede til, hvad kommunerne sagde, hvad organisationerne sagde, at der blev lagt op til enighed, osv.

Nu har vi et lille, godt gennemarbejdet forslag, hvorom der er fuldstændig enighed med kommunerne, med landbrugets organisationer, med kontrollanterne, med alle dem – ja, undskyld jeg siger det, men det er med fuld respekt for den enorme sagkundskab, der er repræsenteret her i salen – der kender de meget konkrete tekniske problemer vedrørende tilsyn og kontrol med gamle gyllebeholdere fuldt ud. Alle er enige. De eneste, der ikke er enige, er os her i Folketinget.

Jeg kan roligt sige i en tid, hvor luften er tyk af valgrygter, at dette forslag ikke kommer til at udløse noget folketingsvalg. Regeringen vil slås med alle sine saglige argumenter under udvalgsarbejdet, og min sjæl, hvad vil du mer'? Nu har vi forhandlet og forhandlet og forhandlet, og det drejer sig om en rent teknisk løsning. Alle er enige, og så skal vi alligevel også på dette punkt have konflikter her i Folketingssalen. Men det tager vi med.

Men valg skal man ikke regne med der bliver på denne sag. Det kan jeg godt sige på forhånd. Om det letter trykket på partierne, ved jeg ikke, men jeg kan sige, at det bliver der ikke. Derimod vil jeg selvfølgelig under udvalgsarbejdet bestræbe mig på at afklare alle udestående spørgsmål. F.eks. tror jeg, der er behov for at gøre opmærksom på over for udvalget – det har jeg da forstået – at Dansk Industris indsigelse mod forslaget hviler på en misforståelse. Det er også gået op for organisationen, så det punkt burde kunne ryddes af vejen.

Den eneste yderligere bemærkning, jeg har, er, at Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten mener, at vi skal klare problemet ved at ansætte flere folk i kommunerne. Er det nu hensigtsmæssigt? Det drejer sig om en meget specifik teknisk tilsynsopgave, som – undskyld jeg siger det – går på tværs af kommunegrænserne. Nok kan der være lokalt særpræg, men ligefrem at forestille sig, at der også gør sig et særligt, lokalt hensyn gældende på gyllebeholdernes område i vores lille land, nægter jeg at tro på. Det kan måske være meget fornuftigt, at vi har en kontrolfunktion, der bistår det kommunale selvstyre, men som ikke forudsætter, at man skal pumpe den kommunale administration op.

Men endnu en gang: Jeg kan tilsige en overordentlig velvillig, positiv, konstruktiv, saglig og resultatorienteret udvalgsbehandling på dette felt, og skulle udvalgets medlemmer have bedre tekniske løsninger end alle dem, der

arbejder med tingene til hverdag, skal de ikke møde nogen modstand fra regeringens side.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg skal takke ministeren for oplysningerne om Dansk Industris misforståelse af forslaget. Det var da en nyttig oplysning. Jeg vil gerne høre, om der på samme måde er problemer i Advokatrådets indsigelse, hvor der gøres opmærksom på problemerne ved autorisations- og tilbagekaldelsesordningen.

Jeg vil også sige, at ministeren og Miljøstyrelsen godt kan belave sig på at prøve at komme med en god forklaring på, hvorfor de gyllebeholdere, der er så ens landet over, skal behandles af nogle autoriserede folk. Hvad med køerne, hvad med landbrugsbygningerne i øvrigt, som også minder meget om hinanden fra sted til sted? Var det noget, vi kunne lægge ind under kontrolsystemet? Som det kører i øjeblikket, og som også Venstres ordfører gjorde opmærksom på, og som vi så tit har set i udvalget, er der jo enkelte kommuner, der tjener meget store penge, selv om de ikke laver tilsyn, men godt nok opkræver pengene. Det var jo rart, hvis vi kunne få nogle ordnede forhold på det område, og det var måske muligt, hvis vi lagde tilsynet ud til en effektiv privat organisation. Det spørgsmål vil vi se meget positivt på i udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det er da betryggende, at (ministeren kan erklære, at vi ikke skal have et gyllevalg, og det ville nok også være under lavmålet. Men jeg vil gerne sige, at ministerens besvarelse gjorde mig egentlig lidt mere overbevist om, at det måske ikke er særlig smart at privatisere, som jeg kalder det.

Ministerens begrundelse var: Hvorfor skal vi nu pumpe den offentlige sektor op? Efter min opfattelse er der mindre pumpe og mindre udgift i en ordentligt drevet offentlig sektor end i en privat virksomhed, som jo skal have hevet et overskud ud af butikken, og derfor har jeg et spørgsmål til ministeren. Jeg kan godt se, at ministeren har den pointe, at der er nogle kommuner, som ikke har ret meget landbrug, men kunne man ikke tænke sig, at kommunerne kunne arbejde sammen på regionsplan eller amtsplan, eller kunne amtet eventuelt tilbyde at stå for det, så man på den måde fik løst de reelle problemer? Jeg kan godt se, der kan være pro-

blemer i kommuner, der kun har et par eller 10 gyllebeholdere, for de kan selvfølgelig ikke lave en egentlig autorisationsordning og en ordentlig kontrol. Men var det ikke muligt, at ministeren i udvalgsarbejdet lige så vel kunne se på den måde at løse problemet på som den privatisering, der ligger i forslaget?

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Ministeren forsikrer, at L 209 ikke er tilstrækkeligt til at udløse valg, men det ved jeg nu ikke. Jeg vil ikke tage ministerens ord for noget sikkert her. Jeg vurderer det som et vigtigt led i hele valgstrategien, at ministeren nu begynder at lefle for landbruget: Nu kan man kontrollere sig selv, nu kan folk kontrollere sig selv. I de andre sager, der har været behandlet i dag, L 118 og L 128, er det ministeren, der skal lave kontrollen. Nej, nu begynder lefleriet, så jeg vil alligevel sige, at man ikke skal lade sig tale ned af stolen med forslaget om autorisation og egenkontrol af gyllebeholdere. Det kan meget vel være et skjult påskud til at udskrive valg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 218: Forslag til lov om ændring af forskellige energifgiftslove m.v. (Justering af rumvarmeafgiften m.v.).

Af skatteministeren (Carsten Koch).
(Fremsat 9/4 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jacob Buksti (S):

Lovforslaget indeholder den lovede justering af afgrænsningen mellem forskellige former for energiforbrug, herunder især en præcisering af energi til rumvarme.

Herudover sker der en afgrænsning af forskellige produktionsprocesser, som i sig selv – ligesom ved de tidligere revisioner af lovgivningen om CO₂-afgifter – isoleret set kan virke lidt komisk. Der er også lidt barokt i, at hver gang tingene skal ændres, skal det ske ved lovgivning; men som jeg også har understreget de tidligere gange, skyldes det, at regeringen bl.a. efter pres fra erhvervslivet er gået med til en model, der giver mulighed for aftaler for bestemte produktioner og processer. Hvis det ikke skal stride mod EU-reglerne, forudsættes lovgivning i hvert enkelt tilfælde; men særlig fikst virker det absolut ikke.

Endelig præciserer forslaget elværkerne afregning af afgifter, så de efter en vis overgangsperiode skal afregne fuldstændig som andre virksomheder. Selve reglerne for afregning af elafgift ændres altså ikke med forslaget, men det præciseres, at elværkerne skal overholde lovens bogstav om, at afgiften opgøres på grundlag af faktureringsdatoen.

Socialdemokratiet kan støtte lovforslaget.

Peter Hansen-Nord (V):

Vedrørende L 218 må jeg konstatere, som vi har gjort flere gange siden den grønne skattereform, at endnu en gang er der gået panik i regeringens grønne afgifter. Denne gang er der problemer med afgrænsningen mellem rumopvarmning og proces.

Forslaget er i mine øjne regeringens moderne version af den sjove barneleg Bro, bro, brille, der som bekendt slutter med, at den, der kommer allersidst, skal i den sorte gryde. I dette tilfælde er det eldistributionsselskaberne, som man elegant lænser for 1,75 mia. kr. som en engangsindtægt for måske allerede nu at forsøge at lappe lidt på finansloven for 1998, som de indviede nok kan se ikke hænger helt sammen.

Der er ingen tvivl om, at dette forslag vil medføre mange skulderklap fra finansministeren. Staten er blevet rigere, og befolkningen er blevet fattigere. Men denne kreative form for føring af statens finanser er for mig at se et udtryk for, at vi har en finansielt svag regering, som ligger i forberedelser til et valg. Nu sælger